

Sygn. akt VIII U 731/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 grudnia 2021r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	sędzia Grzegorz Tyrka
Protokolant	Ewa Gambuś

po rozpoznaniu w dniu 14 grudnia 2021 r. w Gliwicach

na rozprawie

sprawy K. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o składki

na skutek odwołania K. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 1 marca 2021r. **nr** (...)/RKS/2020

1. oddała odwołanie;
2. zasądza od K. M. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. kwotę 5 400 zł (pięć tysięcy czterysta złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;
3. przyznaje radcy prawnego Z. G. kwotę 3 600 zł (trzy tysiące sześćset złotych) tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu oraz kwotę 828 zł (osiemset dwadzieścia osiem złotych) tytułem podatku VAT.

(-) sędzia Grzegorz Tyrka

Sygn. akt VIII U 731/21

UZASADNIENIE

Decyzją z 1 marca 2021r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych w Z. stwierdził, że K. M. jest dłużnikiem ZUS z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Solidarnościowy oraz Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Organ rentowy wskazał, że zadłużenie wraz z należnymi odsetkami za zwłokę naliczonymi na dzień wydania decyzji wynosi łącznie 60 101,54 zł., w tym:

- z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne za okres od stycznia 2016r. do października 2020r. w kwocie 45 821,12 zł plus odsetki 9 309 zł,

- z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne za październik 2020r. w kwocie 362,34 zł plus odsetki 8 zł,

- z tytułu składek na Fundusz Pracy i Fundusz Solidarnościowy oraz Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od stycznia 2016r. do października 2020r. w kwocie 3 860,08 zł plus odsetki 741 zł.

W odwołaniu od decyzji sprecyzowanym w piśmie procesowym z 8 września 2021r. odwołująca K. M. domagała się jej zmiany przez ustalenie, że jest dłużnikiem ZUS z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne za październik 2020r. w kwocie 362,34 zł i nie jest dłużnikiem z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, na Fundusz Pracy i Fundusz Solidarnościowy oraz Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od stycznia 2016r. do października 2020r. Odwołująca wniosła także o zasądzenie na swoją rzecz kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu swojego stanowisku odwołująca zarzuciła, że organ rentowy nie informował jej na bieżąco o istnieniu zadłużenia na koncie. Dodała, że we wrześniu otrzymała zapewnienie, że nie posiada żadnego zadłużenia. Odwołująca wskazała, że w jej ocenie jako wspólnik spółki jawnej nie jest zobowiązana do zapłaty składek, bowiem nie wykonywała działalności gospodarczej, gdy działalność taką wykonywała spółka. Nadto odwołująca podniosła zarzut przedawnienia części składek – należnych do lipca 2016r.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie podtrzymując stanowisko zawarte w decyzji zaskarżonej. Organ rentowy wniósł także o zasądzenie od odwołującej kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego wskazując, że wartość przedmiotu sporu wynosi 50 044 zł.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

odwołująca K. M. w okresie objętym sporem prowadziła działalność gospodarczą: (...) Spółka Jawna w G..

Przed wydaniem decyzji zaskarżonej, organ rentowy pismem z 30 grudnia 2020r. doręczonym odwołującej K. M. 9 stycznia 2021r. zawiadomił ją o wszczęciu z urzędu postępowania w sprawie określenia wysokości należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Solidarnościowy oraz Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

Następnie pismem z 9 lutego 2021r. doręczonym odwołującej 18 lutego 2021r. organ rentowy zawiadomił ją o zakończeniu postępowania w sprawie.

W obu powyższych pismach organ rentowy pouczył odwołującą o prawie do czynnego udziału w postępowaniu, w szczególności prawie wglądu w akta sprawy, sporządzania z nich notatek, kopii, odpisów, zgłaszania dowodów, przedstawiania wyjaśnień, wypowiedzania się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań, w wyznaczonym terminie 7 dni.

Odwołująca z powyższych uprawnień nie skorzystała.

Odwołująca jako wspólnik spółki jawnej była zobowiązana do opłacania składek w terminie do 15 dnia następnego miesiąca.

/ dowód z: dokumentacji akt ZUS – okoliczności bezsporne /

Sąd na podstawie art.235(2)§1 pkt 3 k.p.c. pominął dowód z zeznań J. K. oraz zeznań odwołującej na okoliczność zmiany adresu zamieszkania odwołującej jako nieprzydatny do wykazania danego faktu i mając na względzie, że materiał dowodowy jest wystarczający do rozstrzygnięcia sporu.

Sąd zważył, co następuje:

odwołanie K. M. nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art.46 ust.1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tj. Dz.U. z 2021r., poz.423 ze zm.) płatnik składek jest obowiązany według zasad wynikających z przepisów ustawy obliczać, potrącać z dochodów ubezpieczonych, rozliczać oraz opłacać należne składki za każdy miesiąc kalendarzowy.

Wbrew temu co podnosi odwołująca, organ rentowy nie ma obowiązku informowania płatnika składek o ewentualnie istniejących zaległościach na koncie, gdy powyższy przepis przerzuca na płatnika składek obowiązek obliczania, rozliczania i opłacania należnych składek za każdy miesiąc kalendarzowy, według zasad wynikających z przepisów ustawy systemowej. Opisany wyżej obowiązek ma bezwzględny charakter, co oznacza, iż jeżeli przy poborze składek na ubezpieczenie społeczne dojdzie do naruszenia obowiązujących przepisów, także przez organ dokonujący takiego poboru, to organ ten nie ma podstaw prawnych do stosowania jakichkolwiek ulg z tego tytułu w stosunku do płatnika składek (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 27 marca 2008r., III AUa 172/08).

Z materiału dowodowego sprawy wynika, że w toku postępowania wyjaśniającego przez organem rentowym, organ ten ustalił, że powyższego obowiązku odwołująca nie realizowała właściwie co spowodowało powstanie zaległości w zakresie składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Solidarnościowy oraz Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za łączny okres od stycznia 2016r. do października 2020r. Odwołująca w toku postępowania sądowego nie wykazała, że składki zostały uiszczone, gdy to na niej jako na płatniku składek spoczywa ciężar udowodnienia, iż składki zostały opłacone w prawidłowej wysokości (por. m.in. wyrok (por. m.in. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 13 grudnia 2017r. III AUa 1125/17). Odwołująca kwestionując zaskarżoną decyzję zarzuciła, że organ rentowy błędnie przypisał jej składki na ubezpieczenia społeczne, Fundusz Pracy i Fundusz Solidarnościowy oraz Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej w formie spółki jawnej, gdy tymczasem odwołująca jako wspólnik takiej spółki nie wykonywała działalności gospodarczej, bowiem działalność taką wykonywała spółka.

Zarzut ten jest całkowicie bezzasadny.

Zgodnie z art.8 ust.6 pkt 4 ustawy systemowej za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą uważa się wspólnika jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz wspólników spółki jawnej, komandytowej lub partnerskiej.

Jak wskazał Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z 12 marca 2019r. III AUa 2348/18, a które to stanowisko tut. Sąd w pełni podziela, wspomniany przepis wyraźnie rozróżnia "wspólników spółki jawnej" (pkt 4) jako kategorię odrębną od "osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie - ogólnie rzecz ujmując - przepisów o działalności gospodarczej lub innych przepisów szczególnych" (pkt 1). Innymi słowy, wspólnik spółki jawnej jest uznawany za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność na mocy art. 8 ust. 6 pkt 4 cytowanej ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, jednak nie jest osobą prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie przepisów o działalności gospodarczej, gdyż taką osobą jest spółka jawna, a nie jej wspólnik. Zgodnie z art. 2 ustawy prawo o swobodzie działalności gospodarczej, działalność gospodarczą w rozumieniu tej ustawy prowadzi przedsiębiorca, a przedsiębiorcą w jej rozumieniu jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną - wykonująca we własnym imieniu działalność gospodarczą; za przedsiębiorców uznaje się także wspólników spółki cywilnej w zakresie wykonywanej przez nich działalności gospodarczej (art. 4). Przytoczona definicja przedsiębiorcy w konfrontacji z pojęciem "osoby prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie przepisów o działalności gospodarczej" (w rozumieniu art. 8 ust. 6 pkt 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych), w ocenie Sądu Apelacyjnego, wyklucza z kręgu osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie przepisów o działalności gospodarczej

wspólnika spółki jawnej, ponieważ to nie on, lecz spółka jawna, której jest współnikiem, prowadzi zawodowo we własnym imieniu działalność gospodarczą.

W konsekwencji też wspólnicy spółki jawnej, jako osoby prowadzące pozarolniczą działalność w rozumieniu art. 8 ust. 6 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, podobnie jak wspólnik jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz wspólnicy spółki komandytowej lub partnerskiej nie mogą być traktowani jako osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą w rozumieniu pkt 1 cytowanego przepisu, ponieważ zostali wyłączeni z tego kręgu w wyniku wyraźnego uznania ich za osoby prowadzące pozarolniczą działalność - art. 8 ust. 6 pkt 4, niebędące osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność gospodarczą - art. 8 ust. 6 pkt 1, natomiast o podleganiu przez nich ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia działalności pozarolniczej decyduje samo posiadanie statusu wspólnika spółki jawnej (por. wyroki Sądu Najwyższego z 16 czerwca 2005r., I UK 335/04, OSNP 2006, nr 3-4, poz. 630, z 23 sierpnia 2006 r., I UK 388/04, LEX nr 1615106, z 12 września 2006 r., I UK 53/06, LEX nr 957388, z 12 lipca 2017 r., II UK 295/16, LEX nr 2347776).

Okoliczność, że organ rentowy poinformował odwołującą, że ta nie posiada zaległości na koncie nie ma znaczenia dla sprawy. W orzecznictwie przyjmuje się, że nawet wydanie przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych (na wniosek płatnika składek) zaświadczenia w trybie art.217-220 k.p.a. o niezaleganiu w należnościach składkowych, nie może stanowić podstawy do uwolnienia się od obowiązku zapłacenia zaległej składki, jeżeli w wyniku kontroli okaże się, że zaległość składkowa istniała także w okresie wskazanym w zaświadczeniu.

Wreszcie bezzasadny jest zarzut przedawnienia składek.

W pierwszej kolejności podkreślić należy, że z dniem 1 stycznia 2012r., na podstawie art. 11 pkt 1 ustawy z 16 września 2011r. o redukcji niektórych obowiązków obywateli i przedsiębiorców (Dz.U. z 2011r., poz.1378) - zmieniającego treść art. 24 ust. 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, skrócony został okres przedawnienia składek na ubezpieczenia społeczne z 10 do 5 lat.

W przypadku wydania przez Zakład decyzji ustalającej obowiązek podlegania ubezpieczeniom społecznym, podstawę wymiaru składek lub obowiązek opłacania składek na te ubezpieczenia, bieg terminu przedawnienia ulega zawieszeniu od dnia wszczęcia postępowania do dnia, w którym decyzja stała się prawomocna – art.24 ust.5f ustawy systemowej.

Odwołującą w zakresie składek objętych decyzją zaskarżoną obowiązuje zatem 5 letni termin przedawnienia. Sąd podziela stanowisko organu rentowego, że termin ten nie upłynął w sytuacji, gdy na skutek wszczęcia przez organ rentowy postępowania w sprawie wydania decyzji zaskarżonej uległ on zawieszeniu od 9 stycznia 2021r., czyli od daty doręczenia odwołującej informacji o wszczęciu przez organ rentowy postępowania w sprawie wydania decyzji dotyczącej zadłużenia z tytułu składek. Stąd nawet składki za najstarszy okres, czyli styczeń 2016r. nie uległy przedawnieniu, gdy termin zapłaty tych składek przypadał na 15 lutego 2016r. i od 16 lutego 2016r. odwołująca pozostawała w zwłoce w związku z nieopłaceniem składek, zaś 5 – letni termin przedawnienia upłynąłby dopiero 15 lutego 2021r., przy czym uległ on zawieszeniu przed tą datą, bo z dniem 9 stycznia 2021r. Nie ma przy tym racji odwołująca, że decyzja zaskarżona nie mieści się w katalogu spraw wymienionych w art.24 ust.5f ustawy systemowej, gdy jest to w istocie decyzja dotycząca stwierdzenia obowiązku opłacania składek na ubezpieczenia.

W rezultacie Sąd uznał, że zaskarżona decyzja odpowiada prawu i w konsekwencji na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. odwołanie ubezpieczonej oddalił jako bezzasadne, o czym orzekł w pkt 1 wyroku.

O kosztach organu rentowego Sąd orzekł na podstawie art.98 k.p.c. i w związku z §2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2018r., poz.265), wliczając je według wartości przedmiotu sporu.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu Sąd orzekł na podstawie §8 pkt 6 w związku z §4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 3 października 2016r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz.U. z 2019r., poz.68).

(-) sędzia Grzegorz Tyrka